

Conditions of an Eved Kenaani

1. Shulchan Aruch Yoreh Deah 267:3-5

ג: העבד הנלקח מהעובד כוכבים, אומרים לו: רצונך שתכנס לכלל עבדי ישראל ותהיה מהכשרים, או לא. אם רצה, מודיעין לו עקרי הדת ומקצת מצוות קלות וחמורות וענין ושכרון, כמו שמודיעין את הגר, ומטבילין אותו כגר ומודיעין אותו כשהוא במים.

ד: לקח עבד גדול מהעובד כוכבים, ולא רצה העבד לימול, מגלגל עמו כל י"ב חדש. יתר על כן, אסור לקיימו כשהוא ערל, אלא חוזר ומוכרו לעובד כוכבים. הגה: ודוקא במקום שקנאו כדי לגיירו לעבד, אבל אם התנה בפירוש שלא למולו (טור ומרדכי ס"פ החולץ ורמב"ם בפ"א מהל' מילה ופי"ד מהא"ב וראב"ד שם), וכן במדינות אלו שאסור לגייר שום גוי, הוה כאלו התנה עמו שלא למולו ומותר לקיימו ערל כל זמן שירצה (ג"ז במרדכי שם ור' ירוחם), וכן הוא המנהג פשוט.

ה: אם מל את עבדו והטבילו בעל כרחו לשם עבדות, לא עשה כלום. (מיהו אם עשה מרצונו ונהג מצוות של עבד, יכול לשחררו אח"כ בע"כ) (טור בשם רש"י).

3: For an *eved* purchased from *akum*, we say to him: Do you wish to enter the ranks of *avadim* of Israel and be among the kosher, or not? If he wishes, we inform him of the essentials of law and some of the lighter and more severe laws, and their penalties and rewards, as we inform a convert. And we immerse him like a convert, and we inform him when he is in the water.

4: *Mechaber*: If one purchased an adult *eved* from an *akum* and the *eved* refuses to be circumcised, then one deals with him for twelve months. Beyond that one may not maintain him uncircumcised; one must re-sell him to an *akum*.

Rama: This is specifically where one purchased him in order to convert him as an *eved*, but if one made an explicit condition not to circumcise him, and so in these lands where one is not permitted to convert any non-Jew, it is as though one had stated a condition not to circumcise him. One may maintain him, uncircumcised, as long as one chooses. This is the common practice.

5: If one circumcises his *eved* and immerses him as an *eved* against his will, he has achieved nothing. (But if he acts willingly and practices the mitzvot of an *eved*, one may then free him against his will.)

2. Shemot 21:20-21

(כ) וְכִי יִכֶּה אִישׁ אֶת עֶבְדוֹ אוֹ אֶת אִמְתּוֹ בַּשֵּׁבֶט וּמַתַּחַת יָדוֹ יָנֹקֶם וַיָּנֹקֶם: (כא) אִךְ אִם יוֹם אוֹ יוֹמִים יַעֲמֵד לֹא יִקָּם כִּי כִסְפוֹ הוּא:

And if one should strike his *eved* or *amah* with a rod, and they die under his hand, he shall be avenged. But if he stands a day or two, he shall not be avenged. He is his property.

3. Rabbi Avraham Ibn Ezra, Extended commentary to Shemot 21:21

והכותים אמרו, כי פ'י נקם ינקם (שמות כא כ) - נקמה גדולה ליסר אותו. ואם יעמוד יום אחד תהיה הנקמה פחותה, ואם יומים לא יוקם כלל. וראיתם שלא מצאנו במיתות ב"ד מלת נקמה... וכל זה היה קשה עליהם, שיהרג האדון בעבור מות העבד. והנה אשיב עליהם, למה לא פ'י הכתוב מהו הנקמה הגדולה או הקטנה? והנה נרדוף אחר הכתובים. "נקם נקמת בני ישראל" (במד' לא:ב) ונהרגו המדיינים כולם... והכתוב שאמר זה המיתה במלת נקמה, כי האדון מתגולל בעבדו, בעבור היותו ברשותו, כי לא יוכל להכות בבר ישראל אחיו...

The *kutim* said that "he shall be avenged" means great revenge, to punish him. And if he stands for a day, the vengeance shall be less. And for two days, no vengeance at all. Their proof is that we don't find the word "vengeance" with any of the court's capital punishments... All of this was difficult for them, that a master should be killed for his *eved*'s death. But I would reply to them: Why didn't the text specify this greater or lesser revenge? Let us pursue the verse. Bamidbar 31:2 – "Take the vengeance of the Children of Israel" and all of the Midianites were killed... And the text which used the word "vengeance" is because the master abuses his *eved* because the *eved* is in his control, for he cannot strike his fellow Jew...

4. Shemot 21:26-27

וְכִי יִכֶּה אִישׁ אֶת עֵינַי עֶבְדוֹ אוֹ אֶת עֵינַי אִמְתּוֹ וְשִׁחַתָּהּ לְחִפְשֵׁי יִשְׁלַחְנוּ תַּחַת עֵינָיו: וְאִם שָׁן עֶבְדוֹ אוֹ שָׁן אִמְתּוֹ יִפִּיל לְחִפְשֵׁי יִשְׁלַחְנוּ תַּחַת שָׁנוֹ:

And if one should strike the eye of his *eved* or *amah* and destroy it, he shall send him away free in place of his eye. And if he should knock out the tooth of his *eved* or *amah*, he shall send him away free in place of his tooth.

Conditions of an Eved Ivri

5. Vayikra 25:39-42

וְכִי יִמּוֹךְ אִחִיךָ עִמָּךְ וְנִמְכַר לָךְ לֹא תַעֲבֹד בּוֹ עֲבַדְתָּ עָבֵד: כְּשֹׁכִיר כְּתוּשָׁב יִהְיֶה עִמָּךְ עַד שְׁנַת הַיָּבֵל יַעֲבֹד עִמָּךְ: וַיֵּצֵא מֵעַמָּךְ הוּא וּבְנָיו עִמּוֹ וְשָׁב אֶל מִשְׁפַּחְתּוֹ וְאֵל אֲחֻזַּת אֲבֹתָיו יָשׁוּב: כִּי עֲבָדִי הֵם אֲשֶׁר הוֹצֵאתִי אֹתָם מֵאֶרֶץ מִצְרַיִם לֹא יִמְכְרוּ מִמֶּכְרָת עָבֵד: לֹא תִרְדֶּה בּוֹ בְּכַרְדָּה וְנִרְאֵת מֵאֲלֵקִיֹּד:

And if your brother should become poor among you and be sold to you, don't make him serve as an *eved*. He shall be like a hired worker and resident with you; he shall work with you until the *yovel*/year. And he will leave you, with his children, and he shall return to his family and to his ancestral portion. For they are My servants, whom I took out of Egypt; they shall not be sold as *avadim* are sold. You shall not work him with *perch*, and you shall revere your Gd.

6. Rambam, Mishneh Torah, Hilchot Avadim 1:6-7

ו: כל עבד עברי אסור לעבוד בו בפרך, ואיזו היא עבודת פרך? זו עבודה שאין לה קצבה, ועבודה שאינו צריך לה אלא תהיה מחשבתו להעבירו בלבד שלא יבטל...

ז: כל עבד עברי אסור לישראל שקנהו להעבירו בדברים בוזים שהם מיוחדים לעשות העבדים כגון שיוליך אחריו כליו לבית המרחץ או יחלוץ לו מנעליו, שנאמר "לא תעבוד בו עבודת עבד." אינו נוהג בו אלא כשכיר שנאמר "כשכיר כתושב יהיה עמך."

6: For any Jewish *eved*, one may not have him do *perch* work. What is *perch* work? Work without limit, and work that is not needed other than for the purpose of making him work, so he will not be idle...

7: For any Jewish *eved*, the Jew who acquires him may not make him work with degrading things which are designated for *avadim*, like carrying his belongings after him to the bathhouse or removing his shoes, as it says, "Don't make him serve as an *eved*." One may only treat him as a hired worker, as it says, "He shall be like a hired worker and resident with you."

7. Talmud, Kiddushin 22a

ת"ר "כי טוב לו עמך" - עמך במאכל עמך במשתה, שלא תהא אתה אוכל פת נקיה והוא אוכל פת קיבר, אתה שותה יין ישן והוא שותה יין חדש, אתה ישן על גבי מוכין והוא ישן על גבי תבן. מכאן אמרו: כל הקונה עבד עברי כקונה אדון לעצמו.

"It is good for him with you" – With you in food, with you in drink. You shall not eat refined bread while he eats coarse bread, you drinking aged wine while he drinks new wine, you sleeping on cushions while he sleeps on straw. Due to this they said: Anyone who acquires a Jewish *eved* acquires a master for himself.

8. Devarim 15:12-15

פי ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך שש שנים ובשנה השביעית תשלחנו חפשי מעמך: וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם: העניק תעניק לו מצאנך ומגנך ומימך אשר ברכה ד' אלקיך תתן לו: וזכרת פי עבד היית בארץ מצרים ויפדה ד' אלקיך על פן אנכי מצוה את הדבר הזה היום:

When your Jewish brother or sister is sold to you, they shall work for you for six years, and in the seventh year you shall send them away, free. And when you send them away free, do not send them emptyhanded. Grant them of your sheep, grain and wine; that which Hashem has blessed you, you shall give to them. And you shall remember that you were an *eved* in Egypt, and Hashem your Gd redeemed you. Therefore, I command you this today.

The Question

9. Talmud, Kiddushin 20a

ת"ר, "אם בגפו יבא בגפו יצא" - בגופו נכנס בגופו יצא... "מאי בגופו נכנס בגופו יצא?" אמר רבא: לומר שאינו יוצא בראשי אברים כעבד... "If he arrives with his body, he leaves with his body" – With his body he enters, with his body he leaves... What does this mean? Rava said: To teach that he does not leave [due to loss of] the ends of his *eivarim* like an *eved*.

10. Tosafot to Kiddushin 20a שאינו

שאינו יוצא בראשי אברים כעבד - דס"ד דלא גרע מעבד כנעני שאינו יוצא בשש... ואפילו הכי יוצא בראשי אברים.

I would have thought that he should be no worse than an *eved kenaani*, who does not [even] leave after six years... and yet he leaves [due to loss of] the ends of his *eivarim*.

Three traditional approaches

11. Kli Yakar to Shemot 21:7

וכל זמן ששניהם בתוקפם אז הוא קופץ "מזן אל זן"... ולפיכך נתנה התורה חירות לעבד כנעני בהפלת שן ועין, מדה כנגד מדה, כי זהו החירות אשר בחר גם הוא מעמל נפשו, כי גם הוא אינו פוסק מלרדוף אחר ההבל כי אם בביטול שן ועין:

אמנם לא כאלה חלק יעקב, כי כל איש מישראל אשר תורת ד' בקרבו אינו מבקש הקנינים המדומים כי אם כדי שיעור להביא שבר רעבון ביתו כדי שיהיו איבריו חזקים אף בריאים לעסוק בתורת ד'...

As long as both [teeth and eyes] are in their strength, he jumps "from food to food"... Therefore, the Torah frees an *eved kenaani* when his tooth or eye are knocked out, measure for measure, for this is the freedom he also chooses from his life's work, for he also does not stop pursuing emptiness other than with the loss of his tooth and eye.

But such is not the portion of Yaakov, for every Jew who has the Torah of Gd in his heart does not seek illusory acquisitions, only the amount needed to feed his home's hunger, so that his body will be strong, even healthy, to be immersed in the Torah of Gd...

12. Or haChaim to Shemot 21:7

והטעם נראה כי זכות יש לעבד עברי שלא יצא בשן ועין כי חייב לשלם לו אדונו דמי עינו ושינו ושאר הדברים ויעלה ביותר. ומה גם כשיהיה הדבר אחר עבור שנים משש שנים של עבודתו ולפעמים יהיה הדבר בסוף, לזה קבע ד' שיטול עבד עברי דמי עינו...

It appears that the reason is that a Jewish *eved* has the right not to leave for his tooth and eye, for his master must pay him for his eye and tooth and the other payments, which will cost more. Especially when this happens after some of his six years of service, sometimes at the end. Therefore Gd established that the Jewish *eved* take payment for his eye...

13. Midrash, Pesikta Zutra to Shemot 21:27

מפני מה עבד כנעני יוצא בשן ועין, לפי שחם אבי כנען ראה בעינו את ערות אביו והגיד לשני אחיו ולא בוש להגיד והראה להם שיניו לא תהא חירותו אלא בבשתו בהפלת עינו ושינו:

Why does an *eved kenaani* leave for his tooth and eye? Because Cham, father of Canaan, saw his father's exposure with his eye, and he told his two brothers shamelessly, showing them his teeth. His freedom shall come only with his shame, when his eye or tooth are knocked out.

A fourth idea

14. Sefer haChinuch, Mitzvah 347

ואם אין להם עבדים מן האומות, עכ"פ יצטרכו להשתעבד באחיהם ולא יוכלו להשתדל בעבודתו ברוך הוא, על כן נצטוינו להחזיק באלו לתשמישנו...

If [Jews] don't have *avadim* from the nations, they will need to have their brethren as *avadim* and they will not be able to serve Gd. Therefore, we are commanded to hold them for our use...

15. Vayikra 25:47-55 (tr. JPS 1985, from sefaria.org)

וכי תשיג יד גר ותושב עמך ומה אחיק עמו ונמכר לגר תושב עמך או לעקר משפחת גר: אחרי נמכר גאלה תהיה לו אהד מאחיו יגאלנו: או דודו או בן דודו יגאלנו או משאר בשרו ממשפחתו יגאלנו או השיגה ידו ונגאל: וחשב עם קנהו משנת המכרו לו עד שנת היבל והיה קסף ממכרו במקפר שנים כימי שכיר יהיה עמו: אם עוד רבות בשנים לפיהן ישיב גאלתו מקסף מקנתו: ואם מעט נשאר בשנים עד שנת היבל וחשב לו כפי שניו ישיב את גאלתו: כשכיר שנה בשנה יהיה עמו לא ירדנו בפרך לעיניו: ואם לא יגאל בגלה ויצא בשנת היבל הוא ובניו עמו: פי לי בני ישראל עבדים עבדי הם אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים אני ד' אלקיכם:

If a resident alien among you has prospered, and your kinsman being in straits, comes under his authority and gives himself over to the resident alien among you, or to an offshoot of an alien's family, he shall have the right of redemption even after he has given himself over. One of his kinsmen shall redeem him, or his uncle or his uncle's son shall redeem him, or anyone of his family who is of his own flesh shall redeem him; or, if he prospers, he may redeem himself. He shall compute with his purchaser the total from the year he gave himself over to him until the jubilee year; the price of his sale shall be applied to the number of years, as though it were for a term as a hired laborer under the other's authority. If many years remain, he shall pay back for his redemption in proportion to his purchase price; and if few years remain until the jubilee year, he shall so compute: he shall make payment for his redemption according to the years involved. He shall be under his authority as a laborer hired by the year; he shall not rule ruthlessly over him in your sight. If he has not been redeemed in any of those ways, he and his children with him shall go free in the jubilee year. For it is to Me that the Israelites are servants: they are My servants, whom I freed from the land of Egypt, I the Lord your Gd.

Review Questions

- What are some laws protecting non-Jewish *avadim*?
- What are some additional protections for Jewish *avadim*?
- What are four approaches to explain why a Jew is not freed with loss of a tooth or eye?